

TV4 Media AB
Organisationsnummer: 556802-5646

Besöksadress:
Tegeluddsvägen 3-5, Stockholm
115 79 STOCKHOLM

Postadress:
TV4 Media AB
115 79 Stockholm

Stockholm 2025-02-05
Kulturdepartementet

Översänds till: ku.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: ku.md@regeringskansliet.se

**Yttrande angående Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning,
Ds 2024:28, Ku2024/01101**

TV4 Media AB ("TV4") har genom remiss den 5 november 2024 beretts tillfälle att yttra sig över förslagen i departementspromemorian.

1. Kompletterande bestämmelser till mediefrihetsförordningen

TV4 avstyrker en lagstiftningsteknik där den föreslagna kompletterande lagen ska hänvisa till EU:s mediefrihetsförordning¹ (i det följande förordningen) i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. Enligt TV4 bör referenser till förordningen vara statiska.

Den föreslagna ordningen är avsedd att möjliggöra att ändringar i förordningen ska få ett omedelbart genomslag i den svenska lagen. TV4 anser att det är rättsligt tvivelaktigt i detta fall. Ändringar i förordningen kan lätt ge upphov till oklarheter i grundläggande frågor på yttrandefrihetens område. Det vore olyckligt med osäkerhet i konstitutionella frågor av stor betydelse. Det finns skäl att påminna om att tryck- och yttrandefriheten är en grundval för ett fritt samhällsskick där intresset för reglernas fasthet är särskilt stort i oroliga tider.

Dessutom är skyddet för yttrandefriheten i Sverige i många fall längre gående än vad som anges i förordningens bestämmelser. Den rättsliga regleringen av yttrandefriheten är en bärande del av den svenska konstitutionen. Beslutanderätt i sådana frågor kan den svenska riksdagen inte överlåta inom ramen för samarbetet med den Europeiska unionen, se även nedan i avsnitt 2 (slutet).

2. Skydd för journalisters källor

TV4 delar uppfattningen i promemorian att det inte finns skäl att införa kompletterande bestämmelser i yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469) i de fall svensk rätt redan tillgodoser eller

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning), EUL L 17.4.2023, s. 1.

upprätthåller ett mera detaljerat och längre gående skydd än vad förordningen kräver. Stöd för den hållningen finns bland annat i förordningens skäl 8.

En föreskrift om grundlagarnas prioritet bör läggas till

TV4 förordar att det i den föreslagna lagen läggs till en bekräftelse på tryckfrihetsförordningens (1949:105) och yttrandefrihetsgrundlagens prioritet. Det skulle kunna ske genom att en bestämmelse införs efter 1 § i förslaget till lag med kompletterande bestämmelser. En sådan ny föreskrift skulle kunna ange att tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen har företräde framför förordningen, där dessa lagar tillgodoser eller upprätthåller ett mera detaljerat och längre gående skydd än bestämmelserna i förordningen.

Denna prioritet har betydelse för undantag från de yttrandefrihetsgarantier som medlemsstaterna får vidta enligt förordningens artikel 4.4 och 4.5.

Flera av dessa undantag strider mot de s k grundbultarna i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Inte minst är möjligheten att föreskriva undantag från tystnadsplikten enligt de svenska grundlagarna snävare än de möjligheter som anges i förordningen.

Förordningens regel om konfidentiell information kompletterar källskyddet

TV4 noterar vidare att artikel 4.3 i förordningen gör en skillnad mellan skyddet för källor och skyddet för konfidentiell information. Enligt förordningen gäller kravet på källskydd med samma styrka i båda fallen och innebär därmed en förstärkning av det svenska källskyddsreglerna.

TV4 instämmer inte i promemorians uppfattning, att skyddet för konfidentiell information enligt förordningen skulle sakna självständig betydelse. Att begreppet har en egen innebörd följer av lydelsen i artikel 4.3 och bekräftas av förordningens skäl 19, 23 och 24.

Den tystnadsplikt som följer av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen tar i hög grad sikte på uppgifter som direkt eller indirekt kan leda till identifiering av den som lämnat en uppgift för publicering. Enligt TV4:s mening följer det av gällande svensk rätt att sådan information ofta är ägnad att identifiera en källa. Promemorian bekräftar också detta.

TV4 vill peka på att artikel 4.3 i förordningen utvidgar källskyddet även för svensk rätts del. Utvidgningen innebär att konfidentiell information omfattar allt innehåll i kommunikationen mellan en källa och redaktionen. Förordningen innebär på det sättet en förstärkning av eller bekräftelse på källskyddet – också om man här beaktar betydelsen av efterforskningsförbudet.

En sådan utvidgning av källskyddet är dessutom praktiskt betydelsefull. Det är vanligt att källor lämnar fler uppgifter än de som publiceras. Det redaktionella arbete som går ut på att säkra sanningshalten i en utsaga innebär ibland att information utväxlas stegvis mellan en källa och redaktionella medarbetare. Det är regelmässigt, men inte alltid, möjligt att hävda att innehållet i all information i en sådan kommunikation innebär att en källa kan identifieras.

Det vore därför välkommet om även svensk lag på yttrandefrihetsområdet ger klart uttryck för den syn som finns i förordningen kring det förstärkta källskyddet, genom ett tillägg till den i dag gällande tystnadsplikten och efterforskningsförbudet.

TV4 vill samtidigt understryka att det av konstitutionella skäl inte i något fall är godtagbart att genom hänvisningar till förordningen begränsa källskyddet i förhållande till regleringen i

tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Enligt regeringsformen (1974:152), 10 kap 6 §, kan riksdagen inte inom ramen för samarbetet i den Europeiska unionen överlåta beslutanderätt som rör grunderna för det svenska statsskicket. Meddelarfriheten, med tillhörande bestämmelser om källskydd, hör till mediegrundlagarnas grundbultar och utgör därmed en del av statsskickets grunder.

3. En databas över medieägande och anmälningsskyldighet

TV4 avstyrker utformningen av uppgiftsskyldigheten i den föreslagna lagen.

Skälet är att den upplysningsskyldighet som anges i promemorian går längre än vad som krävs enligt förordningens artikel 6.1. TV4 anser att det finns starka skäl att inte ålägga leverantörer av medietjänster betungande och kostsamma administrativa uppgifter.

4. Koncentrationer på mediemarknaden

TV4 avstyrker den föreslagna lagens regler om bedömning av en koncentration på mediemarknaden, se 4 och 5 §§.

TV4 ifrågasätter förenligheten med tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen av de bestämmelser som föreslås om en anmälningsskyldighet till Mediemyndigheten. Promemorian redovisar i vissa delar innehållet i etableringsfriheten och de begränsningar som har sin grund i yttrandefrihetsgrundlagen, se exempelvis promemorians avsnitt 4.1.2. Däremot berör promemorian inte den grundläggande frågan om det alls är möjligt att ge en myndighet behörighet att bedöma koncentrationer på mediemarknaden.

Frågan utreddes av Mediekoncentrationskommittén och redovisas i betänkandet SOU 1999:30, Yttrandefriheten och konkurrensen. Kommitténs slutsats är att en prövning av en företagskoncentration på mediemarknaden, dvs som berör massmedieföretag med verksamhet som omfattas av etableringsfriheten i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen, inte kan ske utan det först genomförs en grundlagsändring. Kommittén föreslog också en grundlagsändring. Kommitténs förslag har emellertid inte föranlett något beslut i riksdagen.

Stockholm som ovan

TV4 Media AB

Tegeluddsvägen 3-5
115 79 Stockholm

tv4.se | tv4play.se